

ROKY

2018 - 2022

Kronika obce HE R Ľ A N Y

Novodobé udalosti obce Herľany sú spracované a zverejnené
v ručne písanej kronike obce a v digitálnej podobe

kronikárkou Mgr. Marcelou Horňákovou.

S účinnosťou od 1.1.2019 bola starostom obce vymenovaná za kronikárku obce

Mgr. Marcela Horňáková

Predslov

Úlohou kroniky je vecne, chronologicky, písomne a obrazom zaznamenávať všetky významné skutočnosti celoobecného a okrajovo aj regionálneho významu na základe priebežne získavaných a neskreslene spracovaných podkladov o politickom, hospodárskom, kultúrnom, sociálnom a inom dianí. Poslaním kroniky je aj ochrana kultúrno-historického a spoločenského dedičstva obce pre potreby súčasných a budúcich generácií. Kronika prispieva k rozvoju povedomia obyvateľov a k vhodnej prezentácii života obce v rámci širšieho spoločenského kontextu.

Obecnú kroniku by sme nemali považovať iba za zákonnú povinnosť. Kroniku a Pamätnú knihu vnímam ako súčasť histórie obce. Zachytáva život, zvyky, tradície, rozpráva o pohromách, chorobách, dobrých, ale aj zlých udalostiach, ktoré sa mnohokrát nezachovali v žiadnej papierovej, či inej podobe v archíve, ale práve len v kronike. Sú to skvosty, ktoré by sme mali chrániť, ak ich máme.

Kronikár nemá zabúdať, že nepíše kroniku len pre seba, ale pre ľudí súčasných a aj pre budúce generácie, ktoré by sa chceli o živote v obci dozvedieť čo najviac.

V školách sa učia o dejinách rôznych krajín, ale vlastné regionálne dejiny nepoznajú. V kronike si radi prezrú maľby, staré zažltnuté fotografie ich prastarých a starých rodičov, budovy, ktoré už dávno vyzerajú ináč a prebúdza sa v nich túžba po poznaní, u niektorých aj túžba k napísaniu malej knižočky o ich obci, čo je aj reálne.

Životopis kronikárky

Volám sa Marcela Horňáková, rodená Bogdanovská. Pochádzam z obce Herľany, kde bývajú aj moji rodičia. V tejto obci žili tiež moji starí a prastarí rodičia a od nich som mala možnosť získavať informácie o našej obci a záujem o život jej obyvateľov.

V Herľanoch som začala chodiť do školy. Aj po štúdiách na strednej zdravotníckej škole a na vysokej škole zdravotníctva som ostala bývať vo svojej rodnej obci, aby som po celý život pomáhala chorým, slabým a starým ľuďom, každú skúsenosť s týmito obyvateľmi budem sa snažiť využiť pri písaní obecnej kroniky.

V tejto malej dedinke sa zo mňa stala lokálpatriotka. Milujem tento kraj, všade kde mám možnosť ho propagujem a vyzdvihujem, k tomu vediem aj svoje deti. V týchto miestach čerpám inšpiráciu pri fotografovaní, pri spoluorganizovaní rôznych akcií, kde som získala aj prvé skúsenosti.

Ako novovymenovaná kronikárka budem od tohto roku viesť bežné ročné zápisy do obecnej kroniky. Okrem toho som spracovala aj retrospektívny záznam za chýbajúce obdobie rokov 2006 -2018. Dodatočné informácie a údaje za vynechané viac ako 12-ročné obdobie som čerpala prevažne z uznesení obecného zastupiteľstva a zo zápisníc z jednotlivých chýbajúcich rokov.

ÚVOD

Novodobé udalosti z obce Herľany sú od roku 2019 zachytené podľa nových pravidiel a sú spracované na základe pokynov z Príručky pre obecných kronikárov (nové vydanie 2019, v ktorej je určené viesť niektoré povinné údaje).

Nová príručka predpisuje, že jeden exemplár kroniky sa vedie v elektronickej forme a bude zverejnený na webovej stránke obce. Nové pokyny dávajú možnosť aby súčasťou elektronickej formy kroniky bola aj samostatná fotodokumentácia ku kronike.

Text sa bude zároveň ručne písať do knižnej kroniky obce, uloženej u starostu obce, kde sa nachádza aj prvý zväzok obecnej kroniky.

Historické dokumenty do obecných kroník možno čerpať z internetu a sú uvedené aj kontakty na inštitúcie, ktoré môžu kronikári pri svojej práci akútne potrebovať.

A čo som prevzala od svojich predchodcov?

Kronika obce Herľany - 1. zväzok, formát A3, ručne písaná, ktorá zachytáva obdobie od najstarších čias až do roku 1980 (história obce, história bývalých kúpeľov).

K tejto kronike existuje album - dobové fotografie, ktoré je potrebné (podľa uváženia starostu obce a rozhodnutia poslancov OZ) dať zhotoviť do fotoknihy obce, a to od druhej polovice 19. storočia do začiatku 21. storočia.

Druhý zväzok Kronika obce Herľany (A3) je pokračovaním ručne písanej kroniky začínajúc rokom 1981. Nakoľko sa však obecná kronika za spoločného MNV Herľany - Žirovce - Rankovce nepísala, bývala kronikárka pani Marta Rusnáková dodatočne dopísala aj retrospektívne záznamy za chýbajúce roky a kroniku viedla do roku 2006.

Povinné demografické údaje o obyvateľoch obce, o rôznych spoločenských akciách boli zverejnené od 80 - tých rokov do roku 2000 a uvádzali zvlášť v pamätnej knihe obce (kresby, fotografie a maľby zabezpečovala od r.1990 až do r. 2006 Marcela Horňáková).

V roku 2001 bola založená nová pamätná kniha, ktorá sa v r. 2008 na obecnom úrade stratila a až do roku 2018 nie sú podchytené žiadne záznamy, (demografické údaje o obyvateľoch a fotodokumentácia jednej generácie je vynechaná). Existuje však fotokronika obce od r. 2000 a tá je usporiadaná podľa jednotlivých rokov a zavesená na web stránke obce.

Zároveň je potrebné spomenúť, že v roku 2017 bola spracovaná a vydaná publikácia obce - **Herľany, perla Oľšavskej doliny**, a to pri príležitosti 530. výročia od prvej písomnej zmienky. Táto monografia zachytáva obdobie od najstaršej histórie až po rok jej vydania a boli v nej použité aj informácie z kroniky obce a z pamätnej knihy.

Podakovanie:

Ďakujem všetkým obyvateľom obce za poskytnutie príspevkov a fotografií do záznamov kroniky a fotokroniky.

ROK 2019

S a m o s p r á v a o b c e

Dňa 2. januára 2019 zasadalo Obecné zastupiteľstvo v Herľanoch už v novom zložení:

Starosta obce: Ing. Slavomír Rusnák (NEKA)
Poslanci OZ v Herľanoch - Bertoš Andrej (Smer-SD) MVDr. Bogdanovský Marek (KDH)
- Kmec Miroslav (Smer-SD) Vajda Dušan (Smer-SD)
- Ing. Sotáková Mária (KDH)

Na prvom tohtoročnom zasadnutí OZ boli zriadené nasledovné komisie:

Komisia finančná a správy majetku obce - za predsedu bola zvolená Ing. Mária Sotáková,
člen z radov poslancov - MVDr. Marek Bogdanovský, z radov obyvateľov - F. Ondrašíková

Komisia stavebná, životného prostredia a verejného poriadku: - predseda MVDr. Marek Bogdanovský,
člen z radov poslancov - Miroslav Kmec, z radov obyvateľov - Mgr. Jozef Horňák

Komisia športu, mládeže a požiarnej ochrany: - predseda Andrej Bertoš,
člen z radov poslancov - MVDr. Marek Bogdanovský, z radov obyvateľov - Peter Zimmermann

Komisia kultúry, turistiky, cestovného ruchu a sociálnej starostlivosti: - predseda Miroslav Kmec
člen z radov poslancov - Dušan Vajda, z radov obyvateľov - Jana Tóthová.

Obecné zastupiteľstvo v Herľanoch zasadalo v priebehu roka 10 - krát a na svojich rokovaníach rozhodovali prevažne o základných otázkach života obce.

Od začiatku roka vydala obec Rokovací poriadok OZ, Registratúrny poriadok, Smernicu o používaní kamerového systému, Smernicu o verejnom obstarávaní, výzvy na cenové ponuky, vyhlásenie verejnej súťaže, šesť všeobecných nariadení obce a uzavrela 35 rôznych zmlúv (o poskytovaní služieb, prác, poskytnutí dotácii, kúpno-predajné zmluvy, nájomné zmluvy a pod.)

Pracovníci obecného úradu:

Anna Ďordovičová – administratívny pracovník ekonomického úseku obecného úradu a základnej školy
- úväzok 66,66 %.

Martina Zimmermannová - administratívny pracovník obecného úradu - úväzok 60,00 %.

Magdaléna Jurigová – upratovačka, správkyňa obecnej zelene - úväzok 60,00 %.

M. Rusnáková - kontrolór obce, úväzok 0,05 % (funkčné obdobie končí ku koncu roka 2019).

V novembri sa uskutočnila voľba hlavného kontrolóra obce, komisia navrhla kandidátku Ing. Gabrielu Dorovovú, ktorú poslanci OZ v Herľanoch aj zvolili na obdobie 6 rokov. Jej mesačná odmena bude 20% z mesačného platu hlavného kontrolóra.

Základná škola

Zamestnanci ZŠ v Herľanoch: riaditeľka ZŠ - Mgr. Alla Smykalová

- pedagogickí pracovníci: MVDr. Mgr. Silvia Bogdanovská, Mgr. Jana Uchaľová, Mgr. Erika Sasaková, Mgr. Darina Uchaľová, Mgr. Marta Cmarová

- nepedagogickí pracovníci :

Andrea Uchaľová – upratovačka – úväzok 66,66 %,

Peter Juriga – údržbár – úväzok 66,67 %,

Rastislav Tóth – školník – úväzok – 40,00 % (pracovný pomer do konca roka 2019).

Ide o malotriedku s 0. ročníkom, ročník 1 až 3 a špeciálna trieda. Všetci žiaci navštevujúci tunajšiu základnú školu dochádzajú zo susednej obce Rankovce. Počet žiakov v školskom roku 2018/2019 je 80. V škole sa vyučuje na dvojzmennú prevádzku. Žiakom je poskytovaná suchá strava na ktorú štát prispieva od septembra 2019 sumou 1,20 EUR/1 žiaka. Pri ZŠ nie je školská jedáleň a chýba aj telocvičňa. Žiaci naďalej dostávajú príspevok na školské potreby a dopravu do školy. Počas prázdnin sa konala rekonštrukcia nádvoria ZŠ.

Celkové bežné výdaje na školu predstavovali za tento rok 261 tis. EUR.

Financie a rozpočet

Pri nástupe nového starostu a OZ bol stav finančných prostriedkov na účtoch nasledovný:

Stavy účtov v bankách k **1.1.2019** **SPOLU: 167 177,34 €**

Stavy účtov v bankách k **31. 12. 2019:** **SPOLU: 188 407,26 €**

Rozpočet

Kategória	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie rozpočtu
Bežný rozpočet (za obec a ZŠ)			
Bežné príjmy	383 560,00	402 292,00	402 299,71
Bežné výdavky (vrátane limitov RO na BV)	383 560,00	375 127,00	375 136,69

Rozpočtované kapitálové príjmy **303 000 €**

Rozpočtované kapitálové výdaje **303 000 €**

Starosta obce v septembri uzatvoril zmluvu o poskytovaní audítorských služieb s Ing. Dašou Polončákovou, a to pre audit účtovnej uzávierky.

Verejný život

Voľby prezidenta SR boli v poradí piate priame voľby prezidenta SR z ktorých vzišiel v poradí piaty prezident SR. Prvé kolo volieb sa uskutočnilo 16. marca 2019, druhé kolo 30. marca.

V prvom kole sa o funkciu uchádzalo 13 kandidátov. Do druhého kola postúpili Zuzana Čaputová (PS) a Maroš Šefčovič (nezávislý s podporou SMER – SD). Zúčastnilo sa ho 41,79 % oprávnených voličov.

Z celkovo odovzdaných platných hlasov získal Maroš Šefčovič 41,59 % hlasov. Voľby vyhrala Zuzana Čaputová, ktorá v druhom kole získala 58,40 %. Funkcie sa ujala počas inaugurácie 15. júna 2019.

V našej obci bola účasť voličov 54,4% a z celkového počtu 139 platných hlasov získala Zuzana Čaputová 71 hlasov, čo bolo 51,1 %.

V SR sa v máji 2019 uskutočnili v poradí štvrté voľby do Európskeho parlamentu. Voliči SR si zvolili 14 nových europoslancov, ktorí budú päť rokov pôsobiť v Európskom parlamente. Vo voľbách do Európskeho parlamentu sa v SR zúčastnilo 22,74 % oprávnených voličov.

V našej obci bola na eurovoľbách 23,7 % účasť.

Spoločenský život

V obci pôsobí spevácka skupina Herľančanka - počet členov z obce 10

- Poľovnícke združenie Skala - počet členov z obce - 12

Klub chovateľov slovenských kopovov zorganizoval v našej obci v auguste výstavu slovenských psov - kopovov.

Hospodársky život

V septembri vydala Regionálna veterinárna potravinová správa Košice - okolie oznam o Africkom more ošípaných v Košickom kraji. Obyvateľom sa odporučilo vykonať domáce zabíjačky ošípaných bez ohľadu na ich vek a hmotnosť a produkty použiť len pre vlastnú spotrebu, zabezpečiť vyšetrenie ošípaných a nekupovať ich bez dokladov.

V obci v priebehu roka boli v prevádzke tieto firmy:

* Predajňa potravín - COOP Jednota, ktorá je v prevádzke už len do konca tohto roka

* Herlianka Pizza PUB Občerstvenie - Juraj Jakubko, Vyšná Kamenica

* Bufet Gejzír - Marta Cmarová Herľany (otvorený počas letnej sezóny)

* Zariadenie TU

* V tomto roku sa zmenil vlastník hotela Gejzír v Herľanoch, ktorý bol takmer 30 rokov mimo prevádzky. Nový majiteľ Ing. Marián Petřík dal zbúrať ubytovaciú časť hotela.

* Pošta "Partner bola zatvorená od polovice augusta do 10. decembra, nakoľko sídli v budove obecného úradu a ten bol od septembra v rekonštrukcii.

V obci podniká Pozemkové spoločenstvo urbári Herľany aj Žirovce a pôsobí tu viac ako 10 živnostníkov. Hospodársky dvor Žirovce má v prenájme pán Petrila, farmár z Boliarova, kde chová hovädzí dobytok. Nájomné zmluvy na pôdu má s vlastníkami uzavreté PD Nový Ruskov.

Investičná stavebná činnosť a správa verejného majetku

Obec dala vypracovať projekt na úpravu a opravu studne – kadluba v Žirovciach. Na uvedenú rekonštrukciu poskytlo MF SR dotáciu z Úradu vlády SR – programu Podpora rozvoja športu a táto bola schválená vo výške 9 000 eur. Starosta zvolal vo februári verejné zhromaždenie obyvateľov časti obce Žirovce na prerokovanie projektu "Rekonštrukcia obecnej studne v Žirovciach" z účelovo poskytnutej dotácie z MF SR so zapracovaním zbúrania nádrže pri obecnej studni. Po prerokovaní projektu na verejnom zhromaždení poslanci schválili túto investičnú akciu. V prvej etape sa vykonala oprava studne a príprava priestoru na detské ihrisko, ďalej sa skultúrnilo verejné priestranstvo, zlikvidovali sa žľaby, pričom sa zachovalo vytekanie vody, vybudovalo sa detské ihrisko.

- Obec dala spracovať projekt na výstavbu chodníka pri štátnej ceste k autobusovej zastávke.
- Vodohospodársky podnik Košice v letných mesiacoch vykonal čistenie potoka v Žirovciach.
- V septembri bolo ukončené oplotenie herlianskeho cintorína už aj so všetkými dodatočne schválenými zmenami (majetkové vysporiadanie pozemku na konci záhrad obyvateľov a pri hradenie k cintorínu, osadenie bránky a pod.)

- September 2019 - začala rekonštrukcia budovy obecného úradu, ukončená v decembri:

Názov projektu: Zvyšovanie energetickej účinnosti budovy Obecného úradu v Herľanoch

Výška maximálneho celkového spolufinancovania projektu zo strany žiadateľa stanovená z celkových oprávnených výdavkov 293 035,89 € predstavuje čiastku 14 651,79 € .

Na projekt "Zvyšovanie energetickej účinnosti Obecného úradu v Herľanoch" získala obec financie z eurofondov. V súvislosti s realizáciou tohto projektu bolo potrebné vykonať aj ďalšie stavebné práce na budove obecného úradu, ktoré nespádali pod oprávnené náklady uvedeného projektu, ako sú vnútorné omietky, montáž kazetového stropu a ďalšie práce. Financovanie týchto prác je z prostriedkov rezervného fondu, z ktorého poslanci odsúhlasili čerpanie vo výške 10 000 EUR.

- V súlade s územným plánom obce, poslanci jednohlasne schválili prípravu pozemkov na IBV v Žirovciach. Výstavbu rodinného domu v tomto roku realizoval pán Krištof v Žirovciach.

Životné prostredie a verejný poriadok

Začiatkom roka do každej domácnosti v obci boli doručené PRAVIDLÁ A POKYNY K SEPAROVANIU ODPADU PRE OBČANOV OBCÍ HERĽANY A ŽIROVCE. Ide o separovaný odpad zbieraný od brány obyvateľov obcí a o separovaný odpad, ktorý je potrebné doniesť na zberný dvor. Zároveň si každá domácnosť prevzala kalendár (rozpis) separovaného zberu odpadu.

Firma Fura, ktorá doteraz vyvážala komunálny odpad z obce končí, nahradí ju firma Kosit Košice.

Ukladá povinnosť nakladať s odpadom spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie a nepoškoduje ŽP.

Zakazuje sa spaľovať biologický rozložiteľný odpad zo záhrad parkov a cintorínov.

Na základe rokovania starostu obce s ÚPSVaR bolo vytvorené pracovné miesto na čistenie verejných priestranstiev od 1.4. do konca roka 2019. Úrad práce refunduje obci 95% nákladov.

Dňa 8. mája pod názvom "UPRACME SI DEDINU" sme sa spoločne vybrali upratať okolie našich obcí Herľany a Žirovce. Dopoldňajšia brigáda prebiehala vďaka slnečnému počasiu a dobrej nálade bez problémov. Podarilo sa vyzbierať až 15 vriec odpadkov a skrásliť prostredie.

Poslanci OZ určili vo VZN pravidlá na udržiavanie čistoty v obci a na ochranu verejnej zelene.

Kultúra a turistický ruch

Začiatkom roka navrhli poslanci za obecného kronikára Martinu Zimmermannovu, ktorá funkciu odmietla, preto starosta ponúkol túto prácu Marcele Horňáčkovej, ktorá miesto kronikárky prijala. Najprv spracovala retrospektívny záznam za chýbajúce obdobie rokov 2006-2018. Dodatočné informácie a údaje

za vynechané za 12-ročné obdobie čerpala z uznesení obecného zastupiteľstva a zo zápisníc a od tohto roku vedie bežné ročné zápisy do obecnej kroniky podľa nových pravidiel.

- Máj - zorganizovaný výlet na Rankovské skaly za účasti cca 30 osôb.

- DEŇ OBCE sa uskutočnil v nedeľu, 9. júna 2019 na parkovisku v Herľanoch s bohatým kultúrnym program vďaka FSS Herľančanka, ŽSS Studnička a spevokolu Spievajúce srdce.

Deti oslávili svoj deň zábavným programom vo forme súťaží a sladkých odmien.

Poľovníci PZ Skala so starostom a poslancami OZ prispeli chutným kotlíkovým gulášom.

- Október - zájazd do Poľska - Nowy Targ

- Už je tradíciou, že sa v obci pri príležitosti Mesiaca úcty k starším organizuje posedenie s dôchodcami. Tohto roku to bolo 10. novembra v zariadení TU, kde dôchodcovia mali slávnostnú večeru a všetkým bola odovzdaná malá pozornosť. Posedenie dôchodcov spríjemnili LH Žoldákovci z Kolačkova.

- November - každoročný ples združenia obcí mikroregiónu pod Mošníkom vždy v inej obci mikroregiónu, tohto roku bol vo Vyšnej Kamenici.

- December - Mikulášske popoludnie pre deti

- Propagácia obce - vydaný propagačný materiál, upomienkové darčeky, cestovný informátor, propagácia gejzíru - zverejňovanie predpokladanej erupcie na web stránke obce.

Šport

Vyčlenených tohto roku v rozpočte 500 EUR. V júni sa v obci konal nohejbalový turnaj na školskom ihrisku. V lete bola akcia na novopostavenom detskom ihrisku v Žirovciach - otvorenie ihriska a odovzdanie do užívania deťom.

- október - 45. ročník medzinárodných automobilových pretekov Rally Košice, pri ktorých je každoročne rýchlostná skúška cez našu obec. Cesta v sobotu bola uzavretá.

Dobrovoľná požiarna ochrana

- počet členov dobrovoľného hasičského zboru z obce: muži - 16 ženy - 7

Predseda DHZ – Andrej Bertoš, veliteľ DHZ – Patrik Bertoš

V rozpočte plánovaných 500 EUR na činnosť hasičov – dotácia Obce Herľany.

Základnej prípravy hasičov DHZ sa zúčastnil Patrik Bertoš. Účasť na súťažiach:

- nočná súťaž v Čečejevciach: muži naberačka 8. miesto, požiarny útok 7. miesto,

- súťaž v Nižnej Myšli: muži Herľany "A" - 10. miesto, muži Herľany "B" - 11. miesto,

- pohárová súťaž v Henrichovciach, požiarny útok 9. miesto,

- nočná súťaž v Ploskom a na naberačke obsadili 5 miesto a v požiarnom útoku 6. miesto.

- okrsková súťaž v Čižaticiach (muži Herľany - 4. miesto, „retro“ muži Herľany - 2. miesto).

Kresťanský cirkevný život v obci

marec: návšteva arcibiskupa Bernarda Bobera v novo konsekrovanom katolíckom kostole

jún: služby Božie evanjelické v Žirovciach pri zvonici na Petra a Pavla

jún: odpustová slávnosť na Sv. Petra a Pavla v Herľanoch

júl: zomrel kňaz Juraj Semivan, ktorý bol v rokoch 1990 - 1992 duchovným v Herľanoch

november: zhotovená a v kostole inštalovaná krížová cesta (drevorezba 14 ks) a umelecký vyrezávaný obraz Božieho milosrdenstva, všetko uhradené z milodarov veriacich

október: púť veriacich z Herľan na horu Butkov. Toto pútnické miesto vzniklo v 21. storočí.

Zdravotná a sociálna starostlivosť

Zdravotná starostlivosť bola poskytovaná aj tohto roku MUDr. Dobroslavom Marušiakom, všeobecným lekárom v zdravotnom stredisku v Bidovciach.

Na opatrovateľskú službu sa v rozpočte plánovalo pre opatrovateľky na mzdy 1000 EUR a odvody 700 EUR. V skutočnosti sa čerpalo 1064 Eur na mzdy a na odvody 510 EUR.

Opatrovateľskú službu poskytovala obec v tomto roku jednej obyvateľke.

Demografické údaje obce

Počet obyvateľov k 1.1.2019:	294	k 31.12.2019	289
z toho žien:	153	z toho: ženy	148
mužov:	141	muži	141
z celkového počtu obyvateľov:	deti do 15 rokov:	63	56
	mládež od 15 - 18 rokov:	10	14

Údaje z evidencie obyvateľstva (Na konci roka)

Počet prisťahovaných osôb počas r. 2019: 3 (Vladimír Pach, Štefan a Simona Šľachcicovci)

Počet vysťahovaných - 11

Počet narodených detí: 3 - Juraj Brecko, Daniela Dudáš a Ema Szilágyiová

Počet zomrelých občanov v našej obci: 6 - Margita Bertošová, Mária Erniholdová, Ján Zimmermann, Irena Takáčová, Jozef Humeňaj, Imrich Semko

Najstarší obyvatelia (nad 80 rokov):

Herľany - Ondrej Kristan, František Nagy, Milota Kristanová, Juraj Krafčík

Žirovce - Alžbeta Gdovinová, Irena Rusnáková, Magda Buchalová, František Horváth,
Alžbeta Bertošová

Mimoriadne udalosti

máj: v zariadení TU sa v ubytovni Branisko po nedávnej rekonštrukcii zrútil strop. V izbách boli ubytovní robotníci pracujúci na diaľnici, v tom čase však boli všetci mimo budovy a tak našťastie nedošlo ku tragédii.

30.júla - počas silnej búrky sa na parkovisku vyvrátil strom a poškodil verejné WC. Nakoľko ide o obecný majetok poistený bola nahlásená škodová udalosť na poisťovňu.

V jari tohto roku v intraviláne celej našej obce vyhynula okrasná drevina - ľudovo nazývaná budzvanok. Povysychali v parku, na cintoríne, v záhradách aj v živých plotoch obyvateľov.

V novembri sme zažívali daždivú ale teplú jeseň bez mrazov s teplotami okolo 15 až 17 °C.

Aj v polovici decembra niekoľko dní pršalo a teploty až do Vianoc boli okolo 10 °C.

Čo sa píše o našej obci v tlači (TV, rozhlas), čo sa deje v našom okolí a v SR

- o vyasfaltovaní cesty cez Herľany (Korzář 20.11. streda, str.9)

- vianočný stromček pre Košice darovali obyvatelia obce Herľany. (Košický večer 22.11. str.6). Košice bude skrášľovať 22 metrov vysoký smrek. Doviezli ho z Herľan, odhadom má 50 rokov.

- otvorenie diaľnice (9 km od našej obce), smer Bidovce - Budimír

- 17.novembra sme si v SR pripomínali 30. výročie nežnej revolúcie. Po celom Slovensku sa konali verejné zhromaždenia a tieto udalosti sa venovali v tlači, v rozhlase a v televízii.

- 13. november sa zapísal na Slovensku ako tragický deň. V nitrianskom okrese došlo k havárii autobusu a nákladného auta. Pri nehode zomrelo 12 prevažne mladých ľudí a 20 bolo zranených. Vláda SR vyhlásila na deň 15.11. štátny smútok.

- hrozná tragédia v Prešove - 6.12. vybuchol plyn v paneláku - 12-poschodový panelák zbúrali.

Zápis do kroniky za rok 2019 bol prerokovaný na zasadnutí

Obecného zastupiteľstva v Herľanoch

dňa 6.9.2021 schválený uznesením OZ č. 36/2021.

ROK 2020

Mimoriadne udalosti, celková situácia

Pre našu obec, celú krajinu a celý svet, to bol veľmi ťažký rok poznačený pandémiou, ktorá prebiehala v 1. vlne (február až jún) a druhá vlna bola od septembra až do konca roka a počet nakazených a úmrtí stále stúpala.

Pandémia, ktorá zúri vo svete (koronavírus) sa začala šíriť z Číny. Na Slovensku sa objavila prvýkrát 6. marca 2020. Odvtedy sa počet nakazených ochorením covid-19 neustále zvyšoval, napriek tomu, že každý nosil rúško. Slovenská vláda vyhlásila krízový stav v štáte v polovici marca. Uzavreli sa hranice, všetky školy, kostoly, kultúrne inštitúcie, reštaurácie, hotely, športoviská a mnoho ďalších organizácií, podnikov a boli zakázané všetky verejné zhromaždenia. Na školách boli zrušené maturity, ale aj prijímacie pohovory. Na Veľkú noc v apríli bol zákaz vychádzania, ľudia sa nesmeli stretávať.

Na konci mája epidémia vo svete vrcholí. Vo väčšine európskych krajín končí stav núdze. Situácia sa začína uvoľňovať, otvárajú sa športoviská, reštaurácie, kostoly, ale aj školy.

V septembri všetci žiaci a študenti nastúpili do škôl. Po uvoľnení opatrení začal počet nových prípadov nakazených rapídne stúpať, hovorí sa o druhej vlne pandémie. V októbri bol opätovne vyhlásený krízový stav. Dňa 1.11. a 15.11. bolo vykonané celoplošné testovanie obyvateľov SR na koronavírus. Od 20.12. vláda SR vyhlásila zákaz vychádzania a sprísnila lockdown.

Vedci na celom svete počas tohto roka pracovali na objavení vakcíny proti chorobe COVID-19 a ku koncu roka bola táto vakcína na očkovanie schválená. V Európe sa začalo s očkovaním počas Vianoc. Na Slovensku bol prvým zaočkovaným epidemiológ profesor Vladimír Krčméry, nasledovali lekári z 1. línie, prezidentka, politici a zdravotníci. V Košiciach prvými zaočkovanými boli epidemiológovia a exprezident Rudolf Šuster.

Na konci roka sa zaznamenali tieto údaje o chorých a tých, čo zomreli na COVID-19:

V nemocniciach je hospitalizovaných takmer 3000 pacientov, podporu umelej pľúcnej ventilácie potrebuje viac ako 200 osôb.

Vo svete počet nakazených v tomto roku - 85 mil. na Slovensku - 190 tis.
- " - úmrtí v tomto roku - 2 mil. na Slovensku - 2 a pol tis.

Situácia v našej obci bola počas roka relatívne dobrá. Aj keď niekoľkí obyvatelia boli pozitívni na koronavírus, choroba u nich mala ľahší priebeh a našťastie nikto na túto diagnózu v roku 2020 u nás nezomrel. Tento pandemický rok poznačil dianie v našej obci, v našom štáte aj v celom svete.

Verejný a spoločenský život - Parlamentné voľby v SR 29.2.2020

Kandidátne listiny do týchto volieb podalo 24 politických strán a hnutí. Predvolebná kampaň bola tvrdá až agresívna.

Výsledky parlamentných volieb 2020 v SR

Volebná účasť: **65,8 %**

OĽANO	25,03 %	53 kresiel
SMER - SD	18,29	38
SME RODINA	8,24	17

Výsledky parlamentných volieb v našej obci v percentách takmer korešpondovali s výsledkami v republike, a to pri volebnej účasti 77,3%. O tri týždne vymenovala prezidentka novú vládu SR na čele s predsedom vlády Igorom Matovičom. Predsedom parlamentu sa stal Boris Kolár.

Samospráva obce, obecný majetok

Pracovníci obecného úradu - k 1.11.2020 ukončila pracovný pomer pani Anna Ďorďovičová, odišla do starobného dôchodku. Jej pracovné miesto obsadila pani Júlia Mičková, administratívny pracovník ekonomického úseku ZŠ, úväzok 66,66 %.

Obecné zastupiteľstvo v Herľanoch pracovalo počas tohto roka v tom istom zložení, ktoré vzišlo z komunálnych volieb v roku 2018.

Počas roka bolo päť zasadnutí OZ.

- V máji poslanci vzali na vedomie vykonanie inventarizácie majetku obce.
- V júni schvaľovali poslanci predaj parcely - nádvorie o výmere 15 m² v k.ú. Žirovce a parcela - záhrada o výmere 34 m² v k.ú. Žirovce, a to pre žiadateľa Petra Vilhana s manželkou. Jedná sa o príľahlý pozemok k domu vo vlastníctve nadobúdateľov a svojim umiestnením tvorí neoddeliteľný celok so stavbou. Cena pozemku bola stanovená vo výške 5 € / m².

Financie, rozpočet

Záverečný účet obce za rok 2020 schválili poslanci OZ bez výhrad.

Stavy účtov v bankách k 31. 12. 2020:

Prima banka	6917,51 €
Prima banka depozit	23 025,59 €
Prima banka BÚ grantový	0,00 €
VÚB bežný účet	29 344,07 €
VÚB Flexibiznis účet	0,00 €
VÚB Biznis účet	0,00 €
OTP rezervný fond	87 959,71 €
Spolu	146 025,06 €
Pokladňa ZŠ 8,25 + 543,45 ocú 551,70 €	

Rozpočtové hospodárenie obce v r. 2020

Bežný rozpočet

Bežné príjmy	411 034,42
Bežné výdavky (vrátane limitov RO na BV)	408 554,34
Bežný rozpočet (prebytok)	2 480,08

Kapitálový rozpočet

Kapitálové príjmy	138 109,93
Kapitálové výdavky (vrátane limitov RO na BV)	187 027,30

Kapitálový rozpočet /prebytok/ -48 917,40

Prebytok rozpočtu (§ 2 písm.b) -46 437,32

Finančné operácie

Príjmové operácie	86 074,65
Výdavkové operácie	0

Rozdiel 86 074,65

Celkové hospodárenie rozpočtu 39 637,33

Vylúčenie z prebytku 9 200,00

Upravené hospodárenie obce 30 437,33

Základná škola Herľany

V ZŠ sa prestaval prístrešok pri kotolni a zhotovili sa prístupy pred bránami do školy a pred školským parkoviskom na krajnici.

Obecné zastupiteľstvo schválilo finančný príspevok vo výške 552 € pre obec Bidovce a to na úhradu výdavkov spojených so správou a údržbou na vybavenie kuchyne a školskej jedálne z dôvodu zabezpečenia stravovania žiakov, ktorí navštevujú Základnú školu v Bidovciach.

V novom školskom roku 2020/2021 odišla na materskú dovolenku učiteľka Mgr. Marta Stoličná, začala ju zastupovať učiteľka Mgr. Anna Hudačková.

Materskú školu navštevuje 10 detí. (MŠ v Rankovciach, Nižnej Kamenici, Bidovciach a Košiciach).

Demografické údaje obce

Počet obyvateľov k 1.1.: 289 z toho žien: 51 % mužov: 49 %
Stav na konci roka 2020: 294 52 % 48 %

Počet narodených detí v roku 2020 : 7 (Nela Pachová, Dávid Takáč, Petra Stoličná, Ivana Schejbalová, Štefan Šľachcic, Milan Takáč, Adrián Zambori)

Počet zomrelých obyvateľov v roku 2020 : 3

- január 2020 - zomrela najstaršia obyvateľka Alžbeta Gdovinová zo Žiroviac (1928)

- február 2020 - zomrela Helena Rusinková (nar. 1940)

- máj 2020 - zomrel najstarší obyvateľ obce, z Herľany Andrej Kristan (1933)

- január 2020 - svadba Mgr. Marta Cmarová, učiteľka ZŠ Herľany, ženích Ing. Peter Stoličný z Ploského.

- február 2020 - sobáš Tatiany Uchaľovej, ženích Slavomír Takáč z Bystera

- august 2020 - svadba Lucie Becovej

Hospodársky život

Od začiatku roka 2020 bola zrušená v obci predajňa potravín Jednota COOP. Do obce nám dovážala chlieb a pečivo pojazdná predajňa. Ostatné potraviny a tovar si obyvatelia nakupovali v okolitých obciach a v Košiciach. V polovici roka otvoril predajňu potravín súkromník Juraj Jakubko, ktorý prevádzkuje v obci aj pizzeriu a pohostinstvo.

Životné prostredie a verejný poriadok

Starosta obce informoval poslancov OZ so situáciou vo vývoze TKO. Konštatoval, že z účtovníctva je zrejmé, že od obyvateľov obce sú výrazne nižšie poplatky za vývoz smetia ako fakturované náklady. Preto bude potrebné zvýšiť sadzbu poplatku na osobu/rok, a to na 13 € a zapracovať do VZN o miestnych poplatkoch za komunálny odpad v roku 2021.

Starosta zároveň oboznámil poslancov o ponuke na zakúpenie kompostérových zásobníkov pre domácnosti od spoločnosti KOSIT, a.s. formou mesačných splátok (0,99 € mesačne po dobu 5 rokov).

Investičná stavebná činnosť a správa verejného majetku

Ešte pred Veľkou Nocou obec dala obnoviť parkovisko - nový asfaltový koberec. Práce boli financované z poskytnutej dotácie z Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a dofinancované z finančných prostriedkov rezervného fondu obce Herľany v sume 2932,81 EURO, čo predstavuje 10 % povinnej spoluúčasti obce na spolufinancovaní projektu. Cieľom realizácie je zatraktívnenie základnej technickej infraštruktúry parkoviska, zvýšenie estetickej úrovne areálu a vytvorenie 61 parkovacích miest, z toho 57 pre osobné autá, tri miesta pre imobilné osoby a jedno parkovacie miesto pre autobus.

Poslanci tiež schválili dofinancovanie projektu Rekonštrukcia miestnej komunikácie Herľany-Žirovce z účelovo poskytnutej dotácie MF SR na základe uznesenia vlády SR, z finančných prostriedkov rezervného fondu Obce Herľany v sume 2254 EURO, čo predstavuje 31 % z celkových nákladov.

Okrem toho poslanci rozhodli aj o dofinancovaní projektu Rozšírenie kamerového systému v obci Herľany - Žirovce z poskytnutej dotácie Výzvy Rady vlády SR pre prevenciu kriminality z finančných prostriedkov rezervného fondu obce Herľany 2369 EURO pri 20 % povinnej účasti obce na spolufinancovaní projektu.

Poslanci na zasadnutí OZ septembri riešili prevádzkovanie verejných WC na parkovisku a ich neuspokojivý stav, nakoľko vo WC nie je elektrina, nie je samostatný prívod vody a nie je zodpovedná osoba za hygienu. Záver z rokovania v tejto veci je taký, že v budúcnosti je potrebné uzavrieť dohodu o prenájme záchodov so stanovením podmienok v súvislosti s ich prevádzkou. Rekonštrukciu si vyžaduje aj altánok na parkovisku, kde konštrukcia podlahy je prehnitá.

V súvislosti s výstavbou náučného chodníka sa zistilo, že projekt na lesný chodník nebol vypracovaný a nie je ani majetkové vysporiadaný pozemok.

Na tomto zasadnutí bola schválená žiadosť o dotáciu na vybudovanie prístupnej elektrickej nabíjacej stanice na parkovisku s 5% spoluúčasťou obce na spolufinancovaní projektu.

Obec zakúpila posypové zariadenie - rozmetadlo na zimnú údržbu miestnych komunikácií.

V individuálnej bytovej výstavbe prebiehala výstavba rodinného domu rodiny Szilágyiovej a rodiny Takáčovej. Starý dom v obci zbúral pán Miroslav Kmec.

Dobrovoľná požiarna ochrana

Počet členov dobrovoľného hasičského zboru z obce: muži - 16, ženy - 7

Predseda DHZ – Andrej Bertoš, veliteľ DHZ – Patrik Bertoš.

V rozpočte plánovaných 750 EUR na činnosť hasičov – dotácia Obce Herľany.

Dňa 25.4.2020 členovia DHZ vyčistili studňu minerálneho prameňa v parku v Herľanoch. Použili pritom techniku – motorové čerpadlo, sacie hadice, prúdnice a rozdeľovač. Vyťahanou vodou vyčistili prúdom vody okolie altánku pri studni a odpad z altánku do potoka, ktorý museli aj vykopať z dôvodu poškodenej rúry.

Účasť na súťažiach:

- 1. kolo ligy v Rozhanovciach, v požiarnom útoku obsadili 14. miesto,
- 2. kolo ligy v Trhovišti, v požiarnom útoku obsadili 12. miesto,
- 3. kolo ligy v Kokšov Bakši, v požiarnom útoku obsadili 8. miesto,
- Pohárová súťaž v Slovenskej Kajni, v požiarnom útoku obsadili 2. miesto,
- Okrsková súťaž z Kecerovciach, zúčastnili sa 3 družstvá, súťažili v kategórií do 1200cm³, družstvo mužov „A“ v požiarnom útoku obsadilo 1. miesto, zmiešané družstvo chlapcov a dievčat „B“ v požiarnom útoku obsadili 3. miesto, družstvo „Retro muži“ v požiarnom útoku obsadili 2. miesto.

Členovia DHZ spoločnými silami pracovali na oprave pokazenej požiarnej striekačky, s ktorou súťažia. Jedná sa o striekačku s výkonom 1850cm³, prerobená z motora TAZ 1500.

Kultúra, turistický ruch a šport

Poslanci obecného zastupiteľstva zrušili takmer všetky tradičné kultúrne a športové podujatia pre rok 2020 z dôvodu šírenia sa koronavírusu.

8.8.2020 - spoločenská akcia - výstup na Rankovské skaly

- prenos v TV o Herľanoch

- Z dôvodu, že je zákaz zhromažďovať sa obyvateľom rozhodli poslanci OZ osobne poroznášať darčeky pre seniorov v obci pri príležitosti Mesiaca úcty k starším v októbri

- Na Mikuláša v nedeľu poobede sa roznášali deťom darčeky domov z dôvodu pandémie.

Kresťanský cirkevný život v obci

Aj Cirkev zasiahla pandémia. Od 10. marca sa neslávili verejné sväté omše ani služby Božie. Obnovili sa v polovici mája 2020. Na jeseň v čase zákazu vychádzania - od 24. októbra až do konca roka sa pozastavili verejné sväté omše, resp. cez Vianoce bola účasť veriacich obmedzená (obsadenosť na 25 %), t.j. v našom kostole mohlo byť maximálne 15 veriacich.

Napriek tejto nepriaznivej situácii prebiehali niektoré práce v kostole: na jar sa dali zhotoviť nové drevené lavice s čalúnenou sedacou časťou (12 ks). V jeseni sa v kostole namontovali na každú lavicu panely na elektrické vykurovanie. Všetky náklady sa hradili z milodarov veriacich.

Zdravotná a sociálna starostlivosť

Zdravotnú starostlivosť aj tohto roku poskytoval v zdravotnom stredisku v Bidovciach pán doktor Marušiak, ktorý dovŕšil 80. rokov. Časť obyvateľov navštevovala aj zdravotné stredisko Kecerovce.

Do zubnej ambulancie v Bidovciach a v Kecerovciach dochádzajú prevažne dôchodcovia, ostatným obyvateľom poskytujú služby súkromní zubári v Košiciach.

Opatrovateľská služba využívaná v obci nebola.

Článok v Korzári 30.4.2020

HERĽANY. Obnovu parkoviska ukončili tento mesiac pri prírodnej atrakcii, gejzíre v obci Herľany (okres Košice-okolie). Položili nový asfaltový koberec, pribudlo aj dopravné značenie.

„Cieľom je zatraktívnenie základnej technickej infraštruktúry parkoviska, zvýšenie estetickej úrovne areálu a vytvorenie 61 parkovacích miest, z toho 57 je pre osobné autá, tri miesta sú pre imobilné osoby a jedno parkovacie miesto je pre autobus," uviedol starosta obce Slavomír Rusnák

V záujme obce je podľa starostu rozvíjať turistický ruch v Herľanoch a širšom regióne a skvalitňovať služby pre obyvateľov a turistov.

Počasiu - Posledný novembrový deň začalo v obci snežiť, sneh sa však udržal len dva dni.

Takmer celý december neboli mínusové teploty. Posledné tri dni v roku stále pršalo a vo viacerých obciach na východe Slovenska boli záplavy.

V Chorvátsku bolo v posledných dňoch v roku také silné zemetrasenie, že ho pocítili aj obyvatelia južnej časti Slovenska.

***Zápis do kroniky za rok 2020 bol prerokovaný na zasadnutí
Obecného zastupiteľstva v Herľanoch
dňa 6.9.2021 schválený uznesením OZ č. 36/2021.***

ROK 2021

Mimoriadne udalosti

V tomto roku pokračuje infekčné ochorenie COVID-19, ktoré je spôsobené objaveným koronavírusom. Vírus sa prenáša kašľaním, kýchaním alebo vydychovaním. Najčastejšie príznaky: horúčka, kašeľ, únava, rôzne bolesti, hnačka, zápal spojoviek, bolesť hlavy, strata chuti alebo čuchu.

Od 1. 1. 2021 platí prísny zákaz vychádzania s minimom výnimiek. Katastrofálny stav je v nemocniciach, ktoré sú preplnené a zdravotníci sú nakazení koronavírusom. Slovensko preto požiadalo susedné štáty o pomoc. Pricestovali k nám zdravotníci z Rumunska, Dánska, Švédska.

Pri nemocniciach a pohrebníctvach sa pristavujú chladiarenské kontajnery na uloženie mŕtvych. Činnosť pohrebných služieb sťažuje karanténa ich zamestnancov, nedostatok rakiev, pohrebníctva nestačia pochovávať, v krematóriách vypovedajú spaľovne, ktoré potrebujú odstávku na údržbu a odborníci na tieto práce sú len v zahraničí, ale hranice sú zatvorené.

Občania na území SR musia nosiť rúška - respirátory na verejnosti v exteriéri a všade v interiéroch. V marci vláda SR vyhlásila nočný zákaz vychádzania. Tvrdý lockdown ničí aj prevádzky reštaurácií a predovšetkým cestovný ruch. Viaceré spoločnosti ohlásili prepúšťanie.

Lekári už aj na Slovensku potvrdili britskú mutáciu koronavírusu, ktorý je zmutovaný, šíri sa rýchlejšie a je oveľa infekčnejší ako ten pôvodný. Vo svete sa šíri aj africký a indický vírus.

V obci bolo od začiatku roka až do mája každý víkend celoplošné skrínigové testovanie na koronavírus.

Na Slovensko prišli ešte na konci decembra minulého roka prvé dávky vakcíny a začalo sa očkovanie proti ochoreniu COVID-19. Prednostne sa očkovali zdravotníci, nasledoval zdravotnícky personál, pracovníci a klienti v domovoch sociálnych služieb. Potom prišli na rad učitelia, dôchodcovia, ktorí majú záujem o očkovanie a nakoniec sa mohli nahlásiť aj občania starší ako 12 rokov. Ľudia, ktorí sa dali zaočkovať prvou dávkou vakcíny o mesiac dostali druhú dávku vakcíny.

Úmrtnosť v prvom štvrtroku rapídne rástla. Dohromady na Slovensku zomrelo do konca 1. polroka 12 500 ľudí na COVID-19. Kým na konci marca bolo hospitalizovaných v nemocniciach okolo 4 tisíc pacientov, ich počet za ďalšie mesiace klesal a situácia v nemocniciach sa začala stabilizovať.

V máji sa zrušil aj núdzový stav, postupne sa začali uvoľňovať opatrenia a pandemická situácia na Slovensku sa postupne zlepšovala. Otvorili sa základné a stredné školy, reštaurácie aj občerstvenia, športoviská, štadióny, posilňovne, kúpaliská, kostoly, avšak musia sa dodržiavať prísne opatrenia (odstupy, respirátory, dezinfekcie). Obyvatelia na dovolenky cez prázdniny cestovali s covid pasom o očkovaní.

Na konci leta sa začalo hovoriť v odbornej verejnosti o tretej vlne pandémie. Novonakazení sú prevažne neočkovaní občania a potvrdila sa nová "delta" mutácia koronavírusu. Na konci novembra bola už situácia veľmi zlá, preto bol na Slovensku pre rýchle šírenie koronavírusu bol od novembra vyhlásený lockdown. Zatvorili sa reštaurácie, bary, fitness centrá, kaderníctva, kozmetické salóny, ale aj kostoly a športoviská, neskôr aj stredné školy. Otvorené ostali potraviny, drogérie, lekárne.

Ku koncu tohto roka celkový počet plne zaočkovaných osôb (3 dávky vakcíny) proti ochoreniu COVID-19 predstavoval vyše 2,5 milióna Slovákov. Štatistické údaje uvádzajú, že na Slovensku počas koronavírusu zomrelo spolu na túto chorobu viac ako 16.600 ľudí.

Demografické údaje obce

- vo februári sa začalo sčítanie obyvateľstva v SR, a to po prvýkrát elektronicky. Definitívne výsledky zo sčítania obyvateľov, domov a bytov podľa jednotlivých obcí zverejní Štatistický úrad až ku koncu roku 2022, preto o nich budeme informovať až v ďalšom roku.

V tomto roku nemáme v obci obyvateľa, ktorý by mal 90 a viac rokov.

- Svadbu mala Mária Matiová.

- Novorodenci - Jakub Juriga.

- V marci zomrel Juraj Krafčík, v júli Ján Hudačko, v septembri František Horváth a Alžbeta Bertošová, v novembri zomrel Imrich Bertoš a posledný deň v roku zomrela Irena Rusnáková.

V individuálnej bytovej výstavbe bol zbúraný starý dom, kde bývala Margita Bertošová a na tomto pozemku nový vlastník buduje rodinný dom.

- Výstavbu rodinného domu realizujú v Žirovciach aj Pavol Soták a Ing. Lukáš Zimmermann, v časti Herľany buduje rodinný dom developer (pán Basala).

- Dražba rodinného domu - Peter Juriga (predaný).

- V štyroch fínskych domkoch (tzv. barakoch), ktoré boli postavené pre zamestnancov vojenskej zotavovne v roku 1950 ako dvojbytovky (neskôr ich odpredal bývalý národný výbor rodinám z našej obce) sa postupne menili aj vlastníci. Dva baraky už boli v tomto období prestavané na vkusné rodinné domy.

Projekt revitalizácie, zvýšenie turistickej atraktivity obce

Vo februári sa v parku v našej obci zahájil projekt revitalizácie okolia gejzíru, ktorý uskutočňuje Technická univerzita v Košiciach s finančnou podporou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky. Tento projekt je súčasťou Podpory najmenej rozvinutých okresov. Jeho cieľom je zvýšenie turistickej atraktivity lesoparku s gejzírom a zveľadenie prostredia pre turistov, ktorí hľadajú oddych alebo očakávajú erupciu gejzíru, zahŕňa nasledujúce kroky a aktivity:

Prvá etapa prebehla v tomto roku:

- Rekonštrukcia nevyhovujúceho zábradlia pri potoku v časti pozdĺž parku.

- Parkové a sadové úpravy - výrub a orez poškodených stromov a krov a výsadba nových kusov zelene.

- Vybudovanie detského ihriska spĺňajúceho bezpečnostné štandardy.

- II. fáza výmeny osvetlenia - výmena druhej polovice elektrického osvetlenia za historické, vrátane rekonštrukcie elektrických rozvodov.

- Vybudovanie oddychových zón - vybudovanie altánkov so stolmi a lavičkami s možnosťou opekania pre rodiny s deťmi v časti pri prameni.

Okrem toho v zariadení TU v budove Dargov v jedálni boli vykonané opravy stien, stropu a zrealizovala sa maľba interiéru.

Druhá etapa bude pokračovať na budúci rok.

Samospráva obce

Poslanci OZ na svojom prvom zasadnutí tohto roku brali na vedomie vykonanie inventarizácie obecného majetku a schválili návrh na vyradenie nepotrebného, resp. zničeného nefunkčného majetku. Zároveň schválili zapojenie sa obce do Programu obnovy dediny.

Na druhom rokovaní OZ schválili poslanci Zásady hospodárenia s majetkom obce.

Na ďalšom zasadnutí prerokovali výstavbu chodníkov na cintoríne v časti Žirovce a financovanie z prostriedkov rezervného fondu obce do výšky 13 tis.€.

V júni poslanci schválili záverečný účet obce a hospodárenie za rok 2020 bez výhrad.

V rámci elektronizácie služieb našej obce sa zaviedla v 2. polroku tohto roku pre užívateľov mobilných telefónov voľne zdarma stiahnuteľná aplikácia našej obce s názvom „HERĽANY,,.

Mobilná aplikácia nám doniesla stále rýchlo dostupné informácie z našej obce, rýchly a prehľadný kalendár zvozu odpadu, aktuálne online zverejnenie Úradnej tabule obce, pridanie podnetu na odstránenie zavady, nelegálnej skládky, opravy, pridanie nápadu, kalendár podujatí, online obecné noviny, cestovné poriadky, dôležité kontakty a mnoho iného.

Na septembrovom rokovaní schválili poslanci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Herľany na roky 2021 - 2027. Na ostatnom zasadnutí OZ bol schválený rozpočet obce na rok 2022 a príspevok dobrovoľným hasičom z obce vo výške 750 EUR.

V priebehu roka zasadali poslanci OZ sedem-krát a bolo vydaných 7 VZN obce.

Financie, rozpočet a hospodárenie obce

Rozpočtové hospodárenie obce v roku 2021

Bežný rozpočet

Bežné príjmy	442 378,02
Bežné výdavky (vrátane limitov RO na BV)	418 007,48
Bežný rozpočet (prebytok)	+24 370,54

Kapitálový rozpočet

Kapitálové príjmy	0,00
Kapitálové výdavky vrát. limitov RO na BV	13 904,38
Kapitálový rozpočet /schodok/	-13 904,38

Prebytok rozpočtu

Finančné operácie

Príjmové operácie	+10 789,00
Výdavkové operácie	0,00

Rozdiel

+10 789,00

Celkové hospodárenie rozpočtu

21 255,16

Vylúčenie z prebytku

16 859,38

Upravené hospodárenie obce

4 395,78

Stavy účtov v bankách k 31. 12. 2021:

Prima banka SK51 5600 0000 0004 5500 9001	16 419,74 €
Prima banka depozit SK50 5600 0000 0004 5500 3005	26 892,20 €
Prima banka BÚ grantový SK02 5600 0000 0004 5500 6003	0,00 €
VÚB bežný účet SK15 0200 0001 2300 1252 9542	18 435,81 €
VÚB Flexibiznis účet SK75 0200 0000 0000 1252 9542	100,00 €
VÚB Biznis účet SK17 0200 0000 0040 3311 7051	0,00 €
ČOSB rezervný fond SK54 5200 0000 0000 0699 5985	103 869,62 €

Spolu

165 717,37 €

Pokladňa ZŠ 31,15 + 396,83 Ocu 427,98 €

Investičná stavebná činnosť a správa verejného majetku

Obec dala spracovať kompletný projekt "Výstavba chodníkov na cintoríne v obci Žirovce", bolo vykonané verejné obstarávanie na zhotoviteľa projektu. Na základe predložených cenových ponúk zákazky a ich následným vyhodnotením je cena predmetu zákazky s nízkou hodnotou na stavebné práce v cene spolu 12.606,05.- eur s DPH.

Práce na žirovskom cintoríne sa vykonali v septembri, vybudovali sa chodníky a osadila sa nová brána na cintorín.

Správa ciest vypracovala projekt na opravu štátnej cesty „ Rekonštrukcia cesty Herľany - Žírovce“, odstránenia bodovej poruchy, deformácie cesty a priepustu pod cestou. Samotná rekonštrukcie cesty a ďalšie zemné práce sa zrealizovali v mesiaci október.

Základná škola Herľany

Obec vyhlásila dňa 27. apríla 2021 výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa Základnej školy Herľany. Prihlášky sa doručovali do 17. mája na Obecný úrad v Herľanoch. Od začiatku školského roka 2021/2022 je riaditeľkou ZŠ v Herľanoch Mgr. Jana Uchalová.

Ďakujeme doterajšej pani riaditeľke Mgr. Alle Smykalovej, ktorá bola vo funkcii viac ako 15 rokov.

Do ZŠ v Herľanoch nastúpilo 1. septembra 76 žiakov (všetci sú Rómovia z Rankoviec), z toho je 32 žiakov v hmotnej núdzi a tým prispieva štát aj na suchú stravu.

Počet žiakov z našej obce, ktorí navštevujú ZŠ v Bidovciach – 8.

Iné školy v meste Košice – 14 žiakov a v Nižnej Kamenici 3 žiaci.

Materská škola - v predškolskom veku je 17 detí.

Životné prostredie a verejný poriadok

Dňa 15. mája sa v našej obci uskutočnila brigáda - upracme si dedinu - pri ktorej si obyvatelia časti Žirovce vyčistili priekopy a verejné priestranstvá a v Herľanoch sa upratali komunikácie v katastri obce. Starosta obce aj tohto roku požiadal brigádnika z úradu práce z radov nezamestnaných, ktorý pracuje na verejno-prospešných prácach v obci.

Kultúra, turistický ruch a šport

5.6. turistický výstup na Rankovské skaly

27.6. nohejbalový turnaj - súťažilo takmer 20 mužov

14.8. uzavretá cesta Herľany - Banské z dôvodu konania športového podujatia Rally Vranov

16.10.2021 Rally Košice "Rýchlostná skúška Herľany", uzávierka cesty Rankovce - Herľany - Banské.

Koncom októbra - mesiaca úcty starším - boli osobne pracovníčkami obecného úradu doručené darčeky dôchodcom z našej obce.

Tohtoročný Mikuláš so svojimi pomocníkmi sa s deťmi nemohol stretnúť tradične počas Mikulášskeho posedenia na obecnom úrade, prišiel im aspoň podarovať balíčky k bránam ich domov.

Klub chovateľov farbiarov pri Slovenskom poľovníckom zväze organizoval XXXV. ročník pohára SPZ Memoriál Ing. Branislava Baku, ktorý sa uskutočnil v októbri v Herľanoch.

Dobrovoľná požiarna ochrana

jún - územná súťaž hasičov v Mokranciach, 4 miesto muži

Výročná členská schôdza dňa 20 augusta 2021 v budove obecného úradu. Na programe je voľba výboru na ďalšie obdobie.

Zdravotná a sociálna starostlivosť

Od februára odišiel do dôchodku náš obvodný lekár, MUDr. Dobroslav Marušiak, ktorý pôsobil na našom obvode viac ako 50 rokov (jeho príhovor vo fotodokumentácii). Ďakujeme mu za jeho starostlivosť o zdravie našich troch generácií obyvateľov.

Do ambulancie v Bidovciach nastúpila nová všeobecná lekárka MUDr. Andrea Fuleová.

Od septembra tohto roku je možnosť dať sa v ambulancii zaočkovať proti ochoreniu COVID -19 vakcínou od spoločnosti Pfizer.

Do obce prišli aj očkovacie tímy, ktoré zabezpečil Košický samosprávny kraj, aby vyšli v ústrety dôchodcom a zaočkovali ich priamo na mieste.

Kresťanský cirkevný život v obci

Do kostola v Herľanoch boli zakúpené sochy, ktoré sú nainštalované na bočných stenách a sponzorovali ich tri rodiny. Ďalší sponzor z obce kúpil pre kostol knihu Misál - nové vydanie. Prihlásil sa aj sponzor, ktorý daroval do kostola varhany.

Verejný život

Do roka od parlamentných volieb bola podaná demisia predsedu vlády Igora Matoviča, (predovšetkým pre nezvládnutie pandémie a nákup vakcín na očkovanie). Novým premiérom je Eduárd Heger.

Pápež František prijal pozvanie prezidentky Zuzany Čaputovej a Slovensko navštívil v septembri, a to Bratislavu, Košice, Prešov a Šaštín.

Svätý otec František je v poradí 266. pápež katolíckej cirkvi zvolený v roku 2013. Je prvým pápežom pochádzajúcim z amerického svetadielu (Buenos Aires Argentína).

Tretí deň návštevy bol pápež na východe Slovenska - v Prešove, kde dopoludnia odslúžil gréckokatolícku liturgiu a poobede v Košiciach absolvoval stretnutie a príhovor na košickom sídlisku Luník IX a stretnutie s mládežou na štadióne Lokomotíva Košice, kde odpovedal na otázky veriacich.

Počasie: teplejšia zima v januári a februári, ale v marci prituhlo, aj po prvom jarnom dni boli teploty cez deň nulové, v noci mrazy. V druhej polovici apríla zase na celom území snežilo. Prvý, ale aj jediný letný deň bol v polovici mája, ináč máj bol daždivý. Bola to teda za posledných 25 rokov najchladnejšia jar.

Leto: v júni sucho, ku koncu júna a v júli horúčavy do 35 stupňov C.

Jeseň - teplotne normálna, veľmi suchý október a november, ale aj december bol takmer bez snehu, na horách však pred Vianocami napadal sneh, ale lyžovačka nebola pre vyhlásený lockdown.

Informácie v masmédiách o prírodných katastrofách v Európe

Južnou Moravou neďaleko hraníc so Slovenskom sa v júni 2021 prehnali extrémne silné búrky s tornádom. Škody boli minimálne do výšky 15 miliárd českých korún. Okrem rozsiahlych škôd na majetku, vegetácii a infraštruktúre si vyžiadalo najmenej desať obetí na životoch a stovky zranených.

Záplavy v západnej Európe v júli si vyžiadali stovky obetí na životoch a je viac ako tisíc nezvestných. Silné dažde a záplavy zasiahli najviac Nemecko a Belgicko.

***Zápis do kroniky za rok 2021 bol prerokovaný na zasadnutí
Obecného zastupiteľstva v Herľanoch
dňa 24.6.2022 a schválený uznesením OZ č. 26/2022 vrátane prílohy.***

ROK 2022

Mimoriadne udalosti

S príchodom nového roka prišla aj štvrtá vlna pandémie nazvaná Omikron, ktorý je v porovnaní s inou verziou 3-krát infekčnejší, ale má oveľa miernejšie príznaky.

Na Slovensku sa v priebehu marca začala prvá fáza uvoľňovania pandemických opatrení. Druhá fáza uvoľňovania sa pokračovala od apríla a život sa vracia do stavu pred pandemiou. Už koncom apríla tohto roku bolo zrušené povinné nosenie respirátorov. V posledných mesiacoch tohto roka sa už o koronavírus nehovorí, aj keď sa ešte COVID 19 občas vyskytne má väčšinou priebeh ako chrípka. Od začiatku vypuknutia pandémie (marec 2020) zomrelo na Slovensku na COVID 19 do polroka 2022 viac ako 20 tisíc ľudí.

Rusko koncom februára napadlo Ukrajinu. Útok oznámil v prejave ruský prezident Putin. Ukrajinské mestá sú ostreľované. Svet inváziu Ruska odsúdil. Ukrajinci začali zo svojej krajiny utekať cez hranice na západ. Vojna na Ukrajine trvá už celý rok.

Verejný a hospodársky život

Na prelome rokov 2021 a 2022 prišla vlna zdražovania - zvýšenie cien energií, plynu, potravín, ale zvýšili sa aj ceny ďalších tovarov, pričom platy a dôchodky rástli pomalším tempom. Zdražovanie pokračovalo počas celého roka a pod hranicu chudoby žije na Slovensku už viac ako 700 tisíc ľudí. Životná úroveň našich obyvateľov sa zhoršila aj z dôvodu príchodu vojnových utečencov z Ukrajiny.

Samospráva obce

Na tunajšom obecnom úrade nedošlo počas tohto roka k žiadnym personálnym zmenám.

Doterajší poslanci obecného zastupiteľstva sa stretli na rokovaníach 5-krát. Vo februári schválili zápis o inventarizácii majetku obce a návrh na vyradenie nepoužiteľného majetku, ďalej bol schválený záverečný účet obce za rok 2021 a výsledok hospodárenia za rok 2021. Na marcovom zasadnutí prerokovali poslanci sadzobník poplatkov za služby poskytované obcou, v máji bolo schválené VZN o určení školského obvodu ZŠ v Herľanoch a OZ prerokovalo aj prenájom pozemkov, ktoré sú začlenené do Poľovného revíru Prameň so sídlom v Bidovciach. Júnové zasadnutie OZ sa týkalo úloh spojených s komunálnymi voľbami a voľbami do samosprávnych krajov a na poslednej schôdzi si poslanci vypočuli správu audítora z účtovnej uzávierky obce v roku 2021 a zhodnotenie celého funkčného obdobia 2018 - 2022 starostom obce.

Po komunálnych voľbách v novembri bolo ustanovujúce zasadnutie novozvolených poslancov, ktorí mali ešte do konca roka decembrové rokovanie OZ, ktorom bol schválený rozpočet obce na rok 2023 a VZN o daniach z nehnuteľnosti, miestnych poplatkoch a Zásady odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva.

Starosta obce - pán Ing. Slavomír Rusnák - zhodnotil volebné obdobie 2018 - 2022 nasledovne:

Konštatoval, že, že to boli celkom úspešné roky, a to aj napriek ťažkým časom covidovej pandémie, vojny na Ukrajine a začínajúcej hospodárskej krízy, ktoré sa priamo dotýkajú fungovania našej obce.

Vo voľbách v novembri roku 2018 boli spolu so starostom zvolení aj 5 poslanci. Naliehavé riešenie nových úloh si vyžadovalo, aby zasadnutia obecného zastupiteľstva boli podľa potreby čo najčastejšie. Všetci zvolení členovia boli pozývaní a zapájaní do rozhodovania o problémoch a postupoch obce. Spolu sa riešili úlohy spojené so zabezpečovaním chodu obce, s ochranou životného prostredia či údržbou obecných budov. Zaoberali sa hospodárením financií, poskytovaním služieb, ale venovali sa aj školstvu, kultúre, športu, aj rozvoju turizmu.

Počas uplynulých štyroch rokov obec dobre hospodárila a obecný rozpočet bol každoročne vyrovnaný. Nemáme žiadne dlhy, či záväzky a každý rok hospodárime i s úsporou pre ďalšie roky. Dlhodobou a dobrou finančnou politikou môžeme v tomto období zvládať aj spolufinancovanie niektorých akcií a nezadlžujeme budúce generácie.

Prehľad zrealizovaných akcií a projektov a práca obce Herľany ako celku v rokoch 2019 - 2022

Rozvoj infraštruktúry obce

- Rekonštrukcia parkoviska pri Gejzíre Herľany - projekt spolufinancovaný Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu.
- Rekonštrukcia komunikácie pri cintoríne v Žírovciach: projekt bol spolufinancovaný Úradom vlády SR.
- Oprava oplotenia na cintoríne v Žírovciach a v Herľanoch a výmena vstupných brán: projekt financovaný z bežných finančných prostriedkov obce Herľany.
- Zriadenie verejne prístupnej elektrickej dobíjacej stanice Herľany: projekt bol spolufinancovaný z Ministerstva hospodárstva SR z výzvy na vybudovanie verejne prístupných nabíjacích staníc.
- Chodník na cintoríne v obci Žírovce a úprava okolia hlavného kríža: projekt financovaný z kapitálových finančných prostriedkov obce Herľany.
- Doplnenie a osadenie dopravného značenia na miestnych komunikáciách.
- Rozšírenie kamerového systému v obci Herľany a Žírovce: projekt spolufinancovaný zo štátneho rozpočtu SR.

Majetok obce

- Zvyšovanie energetickej účinnosti budovy Obecného úradu v Herľanoch (rekonštrukcia budovy obecného úradu): projekt spolufinancovaný Európskou úniou.
- Rekonštrukcia interiérových omietok v miestnostiach Obecného úradu.
- Oprava zariadenia zasadačky na obecnom úrade a doplnenie interiérového vybavenia.
- Revitalizácia a rekonštrukcia obecnej studne Žírovce a vybudovanie detského ihriska: projekt spolufinancovaný Ministerstvom financií SR.
 - Opravy a rekonštrukcie budovy Základnej školy a príľahlých priestorov pozostávajúce z opravy omietok a podlahovej krytiny v zborovni, oprava rozvodov ústredného kúrenia a oprava komína, oprava spevnej plochy na dvore, oprava podlahovej krytiny vo vstupnej chodbe, oprava oplotení objektu, oprava dreveného prístrešku, oprava bleskozvodovej sústavy, oprava čističky odpadových vôd.
- Rekonštrukcia dreveného pódia na verejnom parkovisku pri gejzíre v Herľanoch.

Kultúra a šport

- Podpora kultúrneho rozvoja a kultúrneho vyžitia obyvateľov obce vo forme organizovania spoločenských a športových podujatí, ktoré v danom období boli obmedzené z dôvodu pretrvávajúcej pandémie. V rámci možností po prechode pandémie sa organizovali podujatia k mesiacu úcty k starším, susedská grilovačka, výstup na Rankovske skaly, Deň obce Herľany, Deň mikroregiónu Pod Mošníkom organizovaný v Herľanoch, Mikulášske popoludnie pre deti, nohejbalový turnaj O putovný pohár starostu obce.
- Podpora záujmových združení obce formou jednorazových každoročných finančných dotácií na činnosť DHZ Herľany v rámci možnosti obecného rozpočtu na základe predložených žiadostí.

Životné prostredie

- Údržba a starostlivosť o životné prostredie, pozornosť sa venovala starostlivosti o udržiavanie verejných priestranstiev pravidelným kosením, údržbou verejnej zelene a čistením od náletových drevín.
- Zvyšovanie podielu obyvateľov na separácii odpadov, fungovanie odpadového hospodárstva, čo sa odzrkadlilo na zvyšujúcom sa podiele úrovne vytriedenia komunálnych odpadov v našich obciach.
- Pravidelné čistenie koryta Herlianskeho potoka v intraviláne obce Žírovce v spolupráci so Slovenským vodohospodárskym podnikom, OZ Košice.
- Pravidelné čistenie a údržba priepustov dažďovej kanalizácie v intraviláne obce Herľany.

Riadenie obce

• Činnosť obce vedie a riadi starosta obce a jeho zamestnanci zabezpečujú a vykonávajú všetky úkony spojené so samosprávou obce a tiež činnosti spojené s preneseným výkonom štátnej správy na úseku stavebného konania, životného prostredia, sociálnych služieb a školstva, pozemných komunikácií a pod.. Rozsiahlu agendu tvorí ekonomická oblasť vrátane účtovania a vedenia majetku obce, správa daní a poplatkov, odpadové hospodárstvo, evidencia obyvateľstva, sociálna oblasť a agenda spracovávaná v rámci súčinnosti so štátnymi orgánmi a organizáciami, súdmi, exekútormi a jednotlivcami.

• Počas uplynulého obdobia bola snaha v maximálnej miere zapojiť do riešenia a rozhodovania o problematike celé obecné zastupiteľstvo. Zasadou pre maximálnu informovanosť obecného zastupiteľstva bolo potrebné množstvo a pravidelnosť stretnutí celého poslanskeho zboru.

• Rozpočtová organizácia Základnej školy, (zriaďovateľ je obec Herľany) zamestnáva 9 pedagogických a 4 nepedagogických zamestnancov. Prenesené kompetencie tejto organizácie sú hradené z rozpočtu SR.

• Zriadenie nového prehľadnejšieho dizajnu web stránky a obce mobilnej aplikácie web stránky za účelom lepšej informovanosti obyvateľov obci Herľany a Žírovce o všetkých dôležitých informáciách na jednom mieste, o aktuálnom dianí v obciach a okolí.

• Zriadenie „schránky dobrý nápadov“ pre obyvateľov obce, kde obyvatelia svojimi podnetmi, dobrými myšlienkami a nápadmi môžu prispieť k zlepšeniu života v našich obciach.

• Obnova vedenia Kroniky obce, zriadenie fotokroniky a ich zverejnenie na web stránke obce.

• Na roky 2021-2027 bol spracovaný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Spolupráca a ostatnými organizáciami

- V spolupráci s Technickou univerzitou v Košiciach bol zrealizovaný projekt „Revitalizácia okolia Gejzíru v Herľanoch“, za účelom zvýšenia turistickej atraktivity lesoparku s gejzírom v Herľanoch, zveľadenie okolitého prostredia pre turistov hľadajúcich relax v prírode a tiež turistov čakajúcich na erupciu.

- V spolupráci so Správou ciest KSK bol zrealizovaný projekt rekonštrukcie cesty III. triedy cez Herľany, rekonštrukcie priepustu a poškodenej cesty poklesom vozovky Herľany- Žírovce , začiatok realizácie projektu II/576 Bohdanovce – Herľany, - I. etapa rekonštrukcia cesty od Herľan v smere na obec Banské.

- V spolupráci so Slovenskou poštou a.s. zriadený na Obecnom úrade „Zmluvný výdaj zásielok PLUS“, kde sú, poskytované služby Pošty v rozsahu výdaja nedoručených zásielok pre obyvateľov našej obce.

Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2022

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2022 v EUR
Bežné príjmy spolu	440 215,53
Bežné výdavky spolu	441 264,76
Bežný rozpočet	-1 049,23
Kapitálové príjmy spolu	4 906,28
Kapitálové výdavky spolu	5 164,51
Kapitálový rozpočet	-258,23
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-1 307,46
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ	-1 032,81
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	- 2 340,27
Príjmy finančných operácií	16 419,74
Výdavky finančných operácií	0,00
Rozdiel finančných operácií	16 419,74
PRÍJMY SPOLU	461 541,55
VÝDAVKY SPOLU	446 429,27
Hospodárenie obce	15 112,28
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ	-1 032,81
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku PČ (doplnkový zdroj financovania HČ, zdroj financovania PČ)	0,00
Upravené hospodárenie obce	14 079,47

Stavy účtov v bankách k 31. 12. 2022:

- Prima banka SK51 5600 0000 0004 5500 9001
8.180,61 €
- VÚB bežný účet SK15 0200 0001 2300 1252 9542
8.540,52 €
- ČSOB rezervný fond SK54 5200 0000 0000 0699 5985
122.484,59 €

Spolu 139 205,72 €

Pokladňa

- Základná škola: 244,35€
- Obecný úrad: 289,13€

Spolu: 533,48 €

Investičná stavebná činnosť a správa verejného majetku

Z projektu revitalizácie historického parku boli zabezpečené tieto práce:

- Vytvorenie informačného panelu - vybudovanie a osadenie informačnej tabule pri gejíre, slúžiacej k zvýšeniu informovanosti turistov o gejíre a jeho okolí.
- Inštalácia lavičiek, košov

Chýbajú: stojany na bicykle, rekonštrukcia a bez-obslužné sprístupnenie existujúcich toaliet, bufet.

V našej obci v mesiaci apríl sa vykonala rekonštrukcia altánku, ktorý je na parkovisku a slúži predovšetkým na rôzne vystúpenia. Hrozilo, že sa prepadne podlaha, ktorá bola prehnitá.

Na spríjemnenie pobytu turistov v obci Herľany, návštevníkov Herlianského gejíru a obyvateľov obce, majiteľov elektromobilov či plug-in hybridov obec Herľany **vybudovala, zriadila a sprevádzkovala verejnú nabíjaciú stanicu pre elektromobily** na verejnom parkovisku pri gejíre.

Základná škola Herľany

Na funkciu asistenta učiteľa nastúpila od septembra tohto roku Ing. Dominika Rusnáková

Do školy nastúpilo k 1.9. 2022 79 žiakov (všetci sú Rómovia z Rankoviec)

Práce na oplotení školského pozemku

Kresťanský cirkevný život v obci

Doc. PhDr. ThDr. Štefan Lenčiš, PhD. začiatkom tohto roka ukončil svoju činnosť vo farnosti Kecerovce ako výpomocný duchovný. Ďakujeme za 12 rokov, ktoré nám venoval.

Vo farnosti v Kecerovciach vypomáhajú štyria kapláni z Košíc.

V auguste sa zriekla Ing. Mária Sotáková vedenia kostolnej pokladne a v tejto súvislosti pán farár z Keceroviec pozbavi I členstva celú kostolnú radu (odvolal kurátorov). Za novú ekonómku, ktorá má na starosti kostolnú pokladňu a účtovné veci vymenoval duchovný pani Kristínu Vargovú. Za nových členov kostolnej rady určil Jána Vargu, Františka Rusnáka a Stanislava Gerku, ale ani jeden z nich funkciu neprijal.

Nové voľby kurátorov sa konali v októbri. Veriaci si opäť zvolili doterajších kurátorov -Ing. Slavomíra Rusnáka, MVDr. Mareka Bogdanovského a kostolníka Mgr. Jozefa Horňáka.

Birmovka v našej farnosti bola 9.10.2022 a to po siedmich rokoch od poslednej birmovky.

Demografické údaje obce

- vo februári zomrela Marta Cmarová, v marci zomrel MUDr. Jozef Fiľo

- v auguste mala svadbu Mgr. Lucia Bogdanovská, ženích Ing. Marko Suchý z Nižnej Kamenice

- v septembri sa ženil Miroslav Kmec (vdovec), v decembri sa ženil Róbert Zimmermann (vdovec)

V nasledujúcich tabuľkách sú uvedené údaje zo sčítania obyvateľov a domov:

Obyvatel'stvo podľa veku a pohlavia

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	10	12	22	-2
5 - 9	10	8	18	2
10 - 14	9	5	9	4
15 - 19	9	7	16	2
20 - 24	1	9	10	-8
25 - 29	5	4	9	1
30 - 34	11	8	19	3
35 - 39	12	15	27	-3
40 - 44	15	15	30	0
45 - 49	11	4	15	7
50 - 54	8	8	16	0
55 - 59	6	9	15	-3
60 - 64	5	11	16	-6
65 - 69	13	8	21	5
70 - 74	7	11	18	-4
75 - 79	2	8	10	-6
80 - 84	4	4	8	0
85 - 89	1	1	2	0
90 - 94	0	0	0	0
95 - 99	0	0	0	0
100 a viac	0	0	0	0
spolu	139	147	286	-8

Základné vekové kategórie

Základné vekové kategórie	veková kategória	pohlavie	počet	podiel (%)
1.)	Predproduktívny vek (0-14)		54	18.88
2.)	Produktívny vek (15-64)		173	60.49
2.)	Poproduktívny vek (65+)		59	20.63
3.)	spolu		286	

Obyvatel'stvo podľa národnosti

	národnosť	počet	podiel (%)
1.)	Slovenská	278	97.2
2.)	Maďarská	2	0.7
3.)	Rómská	0	0
4.)	Rusínská	4	1.4
5.)	Ukrajinská	0	0
6.)	Česká	1	0.35
7.)	Nemecká	0	0
8.)	Moravská	0	0
9.)	Pol'ská	0	0
10.)	Ruská	0	0
11.)	Ostatné	0	0
12.)	Nezistené	1	0.35
	Spolu	286	

Obyvateľstvo podľa vierovyznania

vierovyznanie	počet	podiel (%)
1.) Rímskokatolícka cirkev	139	48.6
2.) Evanjelická cirkev augsburského vyznania	65	22.73
3.) Gréckokatolícka cirkev	25	8.74
4.) Reformovaná kresťanská cirkev	11	3.85
5.) Pravoslávna cirkev	5	1.75
6.) Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0
7.) iné	1	0.35
8.) bez vyznania	39	13.64
9.) nezistené	1	0.35
Spolu	286	

Obyvateľstvo podľa vzdelania

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	40	13.99
2.) základné	44	15.38
3.) stredné odborné učňovské (bez maturity)	69	24.13
4.) úplné stredné (s maturitou)	76	26.57
5.) vyššie odborné vzdelanie	4	1.4
6.) vysokoškolské	52	18.18
7.) bez školského vzdelania (15+ rokov)	0	0
8.) nezistené	1	0.35
Spolu	286	

Počet bytov v roku 2021: **109**

Počet domov v roku 2021: **105**

Domový fond podľa typu budovy

typ budovy	počet	podiel (%)
1.) rodinný dom	96	91.43
2.) bytový dom	2	1.9
3.) polyfunkčná budova	0	0
4.) ostatné budovy na bývanie	1	0.95
5.) neskolaudovaný rodinný dom	2	1.9
6.) núdzový objekt neurčený na bývanie	0	0
7.) inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0
8.) ostatné	4	3.81
9.) nezistený	0	0
Domy spolu	105	

Domový fond podľa obdobia výstavby

obdobie výstavby	počet	podiel (%)
1.) do roku 1919	9	8.57
2.) 1919 - 1945	10	9.52
3.) 1946 - 1960	26	24.76
4.) 1961 - 1980	32	30.48
5.) 1981 - 2000	12	11.43
6.) 2001 - 2010	7	6.67
7.) 2011 - 2015	3	2.86
8.) 2016 a neskôr	3	2.86
9.) nezistené	3	2.86
Domy spolu	105	

Štruktúra bytového fondu

počet miestností	počet	podiel (%)
1.) 1 obytná miestnosť	0	0
2.) 2 obytné miestnosti	12	0
3.) 3 obytné miestnosti	17	15.6
4.) 4 obytné miestnosti	28	25.69
5.) 5 obytných miestností	20	18.35
6.) 6 a viac obytných miestností	28	25.69
7.) Nezistené	4	3.67
Byty spolu	109	

Vývoj počtu obyvateľov:

1970:	286	
1980:	279	
1991:	263	
2001:	276	
2011:	287	
2013:	285	
2017:	297	
2021:	286	

Kultúra a turistický ruch a šport

► 50. ročník prehliadky spevu ľudových piesní Dargovská ruža pripravili obce Svinica, Centrum kultúry KSK. Dargovská ruža je regionálnou súťažnou postupovou prehliadkou ženských, mužských speváckych skupín a sólistov, ktoré sa predstavujú odbornej porote a verejnosti.

► 14.5. výstup na Rankovské skaly - krásny celodenný výlet, len škoda, že našich obyvateľov bola približne jedna tretina z celkového počtu účastníkov, ostatní boli hostia.

► 25.6. nohejbalový turnaj na školskom ihrisku - pre milovníkov športu sa konal tradičný nohejbalový turnaj na multifunkčnom ihrisku pri ZŠ, kde sa prišli obyvateľia, občerstviť a stráviť čas s priateľmi. Výber hráčov do tímov prebiehal losovaním na mieste. Výhercov čakali hodnotné ceny.

► 9.7. v Herľanoch a 16.7. v Žirovciah "Susedská grilovačka", zabezpečené občerstvenie a rôzne dobroty pre deti a dospelých. Akcie mali úspech.

► Na konci prázdnin bola v našej obci akcia - Deň regiónu pod Mošnikom s kultúrnym programom.

► Košický samosprávny kraj pristavil autobus v obci pre záujemcov, ktorí mali záujem zúčastniť sa kladenia vencov pri pomníku Dargov.

► V októbri zorganizoval pán starosta a poslanci OZ výlet do Poľska (Nový Targ)

► Koncom mesiaca bolo posedenie seniorov pri príležitosti mesiaca úcty k starším ľuďom.

► Mikulášske posedenie bolo 3. decembra na obecnej úrade v Herľanoch, vrátane divadelného predstavenia a stretnutia s Mikulášom a jeho pomocníkmi. Pre rodičov bude prichystaný vianočný punč.

Dobrovoľná požiarna ochrana

Muži z Herľan vyhrali 1.kolo Trebišovskej ligy. Prvý pokus neplatný no druhý hoci nepatrilo medzi naše najlepšie časy stačilo to na víťazstvo. Páni ďakujem vám.

- 8. máj v obci Čižatice okrsková súťaž muži 1. miesto do 1200 cm³

- 14. máj Valaliky Územná - okresná súťaž 3. miesto muži

- 10. júla v obci Čičarovce v Pohárovej súťaži získali naši muži 2. miesto.

- 5. august nočná súťaž Kračunovce - 2. miesto do 1200 cm³

- v auguste sa uskutočnila krásna oslava 100. výročia založenia DHZ v obci Slančík. Začala sa slávnostnou omšou v miestnom kostole, posvätením obnovenej Hasičskej zbrojnice a techniky. Pokračovali ocenením dobrovoľných hasičov, ku ktorým sa pridali aj ocenenia ÚzO DPO SR Košice-okolie.

Svoje sily si zmerali aj "železní hasiči" v dvoch kategóriách Muži Profi (víťaz Frederik Hudák) a Muži (víťaz Patrik Bertoš).

Náš veliteľ Patrik Bertoš sa pri príležitosti 100. výročia založenia DHZO Slančík zúčastnil súťaže Železného Hasiča kde v kategórii MUŽI obsadil 1. miesto. Za toto umiestnenie mu samozrejme gratulujeme.

V septembri tohto roku v poslednom kole ligy získali naši hasiči 1.miesto. Družstvo hasičov takto to skončilo: 1 miesto na ligovom kole ,1 miesto v Trebišovskej lige celkovo , putovný pohár a najrýchlejší zostrek.. Ďakujeme všetkým čo sa o to pričínili, ďakujeme za reprezentáciu obce a prajeme veľa ďalších úspechov.

Muži Herľany súťažili celú sezónu v okresnej hasičskej lige - Trebišov, ktorú aj vyhrali.

Zloženie výboru DHZ pre roky 2022 - 2027:

Predseda -	Andrej Bertoš
veliteľ -	Patrik Bertoš
tajomník-	Stanislav Bodnár
preventívár -	Marek Nemčík
preventívár -	Rastislav Tóth
referent mládeže -	Patricia Uchaľová
strojník -	Patrik Bertoš
pokladník -	Jana Tóthová
revízor -	Filip Rusnák

Masmédia:

- Pri obci Čižatice neďaleko Košíc začali v utorok 1.2.2022 s hĺbením geotermálneho vrtu pomocou veľkej vrtnej súpravy. Schopná je dostať sa až do hĺbky 3,7 kilometra.

Geotermálna voda by podľa zámerov Košického samosprávneho kraja (KSK) mala slúžiť budúcemu akvaparku, možné je aj ďalšie využitie.

Za dva mesiace sa ukončili vrtné práce na geotermálnom vrte v hĺbke 2700 m, kde voda dosahuje teplotu takmer 125 stupňov Celzia.

Korzár:

Správa ciest KSK, správca cesty II. triedy v úseku Herľany - Banské, vykonal mimoriadnu prehliadku mosta - tzv. Veľký most - cez Kamenický potok nachádzajúci sa cca 4 km pred obcou Herľany v katastri našej obce v smere na Banské, z dôvodu havarijného stavebno-technického stavu mosta a návrhu opatrení na technické zabezpečenie a riešenie dopravnej situácie.

Vykonanou prehliadkou mosta bolo zistené, že nosná konštrukcia mosta vykazuje poruchy na základe ktorých je potrebné most uzatvoriť. Do doby úplnej uzávierky bude dočasne osadené dopravné značenie, maximálna nosnosť pre jediné vozidlo do 3,5 ton, rýchlosť prejazdu vozidiel cez most na 30 km/h.

Markíza:

HERĽANY. Betónovými zátarasami uzavretý most pri obci Herľany smerom na Banské v okrese Košice–okolie sa stal opäť prejazdným. Aspoň na chvíľu, a to nelegálne. Je totiž v havarijnom stave, ktorý nedovoľuje jeho ďalšiu prevádzku.

Už predtým betónovými zábranami niekto občas manipuloval, no začiatkom júla tadiaľ prechádzali motoristi v rámci stretnutia, ktoré sami označujú za akúsi rely šrotu. Zábrany jednoducho strhli, odstránili betónové zátarasy a sprejzdnili uzavretý most. Aj takto vyčíňala skupina holandských motoristov na východe. Cestujúci sú však bez mosta odrezaní od sveta a župa im dočasné riešenie sľubovala, avšak niekoľko mesiacov sa nič nedialo.

Obecné noviny:

Košický samosprávny kraj začal s opravou cesty v dĺžke šiestich kilometrov na úseku Herľany - Banské. Základný kameň stavby v septembri slávnostne poklepali v Herľanoch. Projekt v cene 3,32 milióna eur zahŕňa aj rekonštrukciu mosta a 13 priepustov, práce s dopravnými obmedzeniami by mali byť ukončené v lete budúceho roka.

Realizácia projektu Bohdanovce- Herľany – I. etapa" je financovaná cez eurofondy.

Voľby

Na Slovensku prebehli historicky prvé spojené komunálne voľby a voľby do samosprávnych krajov. Staronovým županom Košického kraja sa stal Ing. Rastislav Trnka s počtom hlasov 51,3 %.

Výsledky volieb do orgánov samosprávy obce Herľany-Žirovce, ktoré sa uskutočnili dňa 29. októbra 2022, na volebné obdobie rokov 2022 - 2026:

Počet zapísaných voličov do zoznamu	218
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili volieb	162
Počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov	161

Kandidáti na starostu obce uvedení podľa počtu získaných hlasov:

1. Ing. Slavomír Rusnák s počtom platných hlasov 135
2. Miroslav Kmec s počtom platných hlasov 26

Kandidáti na poslancov obecného zastupiteľstva uvedení podľa počtu získaných hlasov:

1. Erik Mičko s počtom platných hlasov 121
2. MVDr. Marek Bogdanovský s počtom platných hlasov 97
3. Peter Zimmermann s počtom platných hlasov 87
4. Mgr. Marcela Hornáková s počtom platných hlasov 82
5. Mgr. Peter Zambori s počtom platných hlasov 72
6. Iveta Szilágyiová s počtom platných hlasov 57
7. Štefan Brecko s počtom platných hlasov 55

Za poslancov do obecného zastupiteľstva bolo teda zvolených prvých päť poslancov s najvyšším počtom získaných hlasov.

Zo Slovenska a zo sveta

→ Národná rada SR v decembri vyslovila nedôveru vláde Eduarda Hegera (OĽANO). Vláda padla. Zároveň prezidentka Zuzana Čaputová poverila súčasnú vládu, aby vládla ďalej v obmedzenom režime.

→ V auguste v Ríme zomrel najvýznamnejší zahraničný Slovák na celom svete kardinál Jozef Tomko vo veku 98 rokov. Bol najstarším žijúcim členom kolégia kardinálov a posledným slovenským kardinálom. Vo Vatikáne pôsobil od roku 1945. So zosnulým kardinálom Tomkom sa rozlúčili v Ríme i na Slovensku. Keďže bolo jeho želaním, aby miesto posledného odpočinku mal v Katedrále sv. Alžbety v Košiciach, tam bol teda aj pochovaný a jeho telesné pozostatky uložili do krypty v Dóme sv. Alžbety.

→ V septembri zomrela britská kráľovná Alžbeta II. vo veku 96 rokov. Stala sa z nej najdlhšie slúžiaci britský monarcha v histórii (1952 – 2022) a kráľovná rešpektovaná celým svetom. Zomrela žena, ktorá aj napriek turbulenciám a rýchlej premene spoločnosti v posledných desaťročiach dokázala udržať dôstojnú rolu britskej monarchie a bola tým, ku komu národ vzhliadal v časoch krízy.

→ Vo veku 95 rokov zomrel emeritný pápež, bývalý nemecký kardinál Joseph Ratzinger, ktorého v roku 2005 zvolili za **pápeža** známeho pod menom Benedikt XVI., je to 10 rokov po tom, čo odstúpil pre zlé zdravie. Pápežský úrad zastával od apríla 2005 do februára 2013.

Bol 265. pápežom Katolíckej cirkvi, prvým nemeckým pápežom od roku 1523.

Zápis do kroniky obce Herľany za rok 2022 bol prerokovaný na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Herľanoch dňa 21. 11. 2023 a schválený uznesením OZ v Herľanoch č. 42/2023, vrátane prílohy.